

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

לפני כבוד השופט אביים ברקאי

התובעת והנתבעת שכנגד: סתיו שפיר

נגד

הנתבע והתובע שכנגד: יאיר נתניהו

ב"כ התובעת והנתבעת שכנגד: עו"ד אוהד רוזן, עו"ד נתן שורצמן – קלעי רוזן ושות', משרד עורכי דין
ב"כ הנתבע והתובע שכנגד: עו"ד יניב לנקרי – לנקרי ושות' עורכי דין

פסק דין

חלק ראשון – מהות המחלוקת בין הצדדים; הערה מקדמית ביחס לחופש הביטוי; הפרסומים בבסיס התביעה והתביעה שכנגד; תמצית הטענות שהובאו וכן השאלות בהן יש להכריע

1. פתח דבר

1.1 מהות המחלוקת בין הצדדים

(א) בליל סדר הפסח של שנת 2020 השתוללה מגפת הקורונה במדינת ישראל. מגבלות תנועה הוטלו על היושבים בישראל. מפגשים משפחתיים נאסרו למעט מפגשים של המתגוררים יחד בבית אחד. בתקופה זו פורסמה ברבים תמונת ראש הממשלה המסב לשולחן הסדר יחד עם אחד מבניו הבוגרים אשר שכר עם בת זוגו דירה נפרדת ואינו מתגורר בבית ראש הממשלה (ור' עדותו של הנתבע בע"מ 107, שורות 25-27). אותו בן שצולם הוא אחיו הצעיר של הנתבע כאן.

(ב) התמונה שפורסמה הביאה בסופו של יום להליך כאן. הנתבעת, חברת כנסת עד שבועות ספורים לפני חג הפסח, פרסמה ברשתות החברתיות באינטרנט ביקורת על ראש הממשלה. הביקורת זכתה לתגובה מהנתבע, הבן הבוגר הנוסף של ראש הממשלה. מכאן התגלגל השיח בין השניים לשורה של אמירות קשות. כשנה לאחר האירועים הוגשה כנגד הנתבע תביעה על סך של **263,303 ₪** שהגישה התובעת בגין הוצאת לשון הרע ואף הטרדה מינית. בהמשך הגיש הנתבע תביעה שכנגד על סך של **300,000 ₪** בגין הוצאת לשון הרע. זו המחלוקת ומכאן פסק הדין.

1.2 הערה מקדמית ביחס לחופש הביטוי ועל המרחב הציבורי ההכרחי לקיומו

(א) עוד בטרם התייחסות למלוא טענות הצדדים, הנכון הוא לומר מספר מילים ביחס למרחב הציבורי ולחשיבות השמירה על אקלים אוהד להבעת דעות ולשמירה על חופש הביטוי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

(ב) אין חולק על כך שדיון בשאלת חופש הביטוי מחייב התייחסות לתנאים לקיומו ולשימורו בחברה ובמרחב הציבורי. אין גם חולק על כך שמרחב ציבורי אוהד להבעת דעות הוא הבסיס לקיומה של מדינה חופשית. חופש הביטוי אינו מתקיים בכל חברה והוא אחד ממאפייניה של חברה בריאה המצליחה להעניק את המרחב הציבורי המתאים לשיח ולהחלפת דעות. מכאן, על מנת לשמור על חופש הביטוי עלינו להקפיד על מסגרות המרחב הציבורי. מסגרות שימנעו השתלחות כוחנית במי שמביע את דעותיו. מסגרות שימנעו מהמרחב הציבורי להפוך לעוין ומרתיע, רמוס וקשה. בעניינינו, לא היה מקום לכך שביקורת על התנהלות בעת מגבלות מגפת הקורונה, תביא לחילופי הדברים בין הצדדים. בוודאי לא היה מקום שהבעת דעה על ידי התובעת תביא להחלפת מהלומות מילוליות שהנתבע עצמו תיאר בהגינות את מהלכה במילים – **"מי שנותן לי סטירה אני לא מגיש את הלחי השניה, מצטער"** (ע"מ 116 לפרוטוקול, שורה 12). כך, במסווה של תגובה לדיון שעניינו הפרת מגבלות הקורונה הטיח לפתע הנתבע בתובעת שהיא חובבת פדופילים, חייבת למשלם המיסים שמונה מיליון ₪, הוסיף אמירות מהן עולה שאין לה **"בעל קבוע"** ועליה לחפש **"בעל ערבי קבוע"** שתלך עימו לכפר ותתאסלם, ועוד.

(ג) נכון הוא לשאוף לכך שמי שמעלה ביקורת כזו או אחרת, יזכה בתגובה או אף ביקורת נגדית עניינית. לא נכון הוא לצפות שכאשר התובעת תביע ביקורת, תצא חמתו של הנתבע עליה בשטף האמירות שהועלו, בדרך שעלולה להרתיע את התובעת או גם להפחיד אזרחים אחרים מהעלאת ביקורת ומהבעת דעות. הדבר, אגב, נכון לכל צד במפה הפוליטית במדינה. הרחבה לענין זה ר' בהיקש במאמרה של ד"ר שלומית אהרוני ליר, ביטוי לדיכוי או אקט של בחירה? השתיקה כתופעה חברתית בקרב פעילות ציבור בישראל, מגמות נ"ד (2) בע"מ 253 (שנת 2019).

2. מי ומי בהליך – בעלי הדין והעדויות שנשמעו

2.1 התובעת היא חברת כנסת בדימוס אשר כיהנה כחברת כנסת בין השנים 2013 – 2020 ועד שבועות ספורים לפני חג הפסח של שנת 2020 ולפני האירועים שבבסיס תביעה זו. התובעת כיהנה כחברת כנסת תחילה מטעם מפלגת העבודה והמחנה הציוני ולאחר מכן מטעם מפלגת התנועה הירוקה (כחלק מסיעת המחנה הדמוקרטי). התובעת ציינה כי עודנה מכהנת כיו"ר התנועה הירוקה.

2.2 הנתבע הוא בנו של ראש ממשלת ישראל.

2.3 במסגרת ההליך נשמעו שתי עדויות בלבד – עדות התובעת ועדות הנתבע.

3. הפרסומים בבסיס התביעה והתביעה שכנגד

3.1 שני פרסומי הנתבע בגינת הוגשה התביעה וכן שני פרסומים נוספים שהוזכרו

הנתבע פרסם במסגרת הרשת החברתית טוויטר ארבעה פרסומים שונים, כאשר בגין שניים מהם הוגשה התביעה ושניים נוספים הוזכרו תוך תיאור והפניה להלך הרוח בין הצדדים. אלה יובאו להלן:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

(א) הפרסום הראשון שפרסם הנתבע –

"את בטוחה שאת רוצה לדבר על מוסר לאור הפרויקט הכושל שניסית להקים עם חובב פדופילים ומבקר קבוע באי הפדופילים של אפשטיין?. מכוונת מבחוץ ומבפנים. תמצאי כבר בעל ערבי קבוע שלא יזרוק אותך, תלכי לאיזה כפר תתאסלמי ותעזבי אותנו בשקט".

(ב) הפרסום השני שפרסם הנתבע –

"קומוניסטית, טיפשה, חובבת פדופילים שכמוך את שמות הגנאי שקראת לי תשמרי לאפשטיין, ברק ושאר החברים שלך. אני לא לקחתי בחיים שלי שקל מהמדי(ג). את לעומת זאת חייבת למשלם המסים 8 מיליון שח".

(ג) שני פרסומים נוספים שהוזכרו בתביעה, אך לא בגינן היא הוגשה - כאמור לעיל, אין מדובר

בפרסומים היחידים שהעלה הנתבע ביחס לתובעת. בנוסף לשני הפרסומים דלעיל הפנתה התובעת לפרסומים נוספים המלמדים על הלך הרוח בין הצדדים ועל הקרקע ממנה צמחו הפרסומים בגינם הוגשה התביעה העיקרית. התובעת אמנם לא הגישה תביעתה בגין הפרסומים הנוספים, אך דאגה להפנות אליהם. בין הפרסומים הנוספים ניתן למצוא גם את האמירה: "תעשי לי טובה את חוגגת רק את ה1 במאי ואת הרמדן"

וכן - "אוי תנוחי חתיכת אובססיבית חסרת חיים. הוא שוכר דירה בבניין ממול ולא יוצא משם לשום מקום חוץ מבית רוהמ. מה שכן הישג אחד הצלחת בקריירה הפוליטית הקצרה שלך, הסכמה בפה אחד של כל הימין וכל השמאל שאת בלתי נסבלת. לא סתם זרקו אותך מהכנסת."

(ד) התובעת פירטה את הפסול לטעמה באמירות השונות כך:

- התובעת טענה שהפרסום מייחס לה חבירה לאנשים המבצעים עבירות פליליות חמורות וקשות. עוד טענה שהפרסומים מציגים אותה כתומכת בפעילות פלילית בעלת אופי מיני.
- בנוסף טענה התובעת שהפרסום מציג אותה כבעלת חוב וכמי ש"לוקחת" כסף ציבורי למטרותיה, התנהלות אותה ביקשה "למגר בפעילותה הפוליטית". התובעת הדגישה שהיא יזמה ועמדה מאחורי הקמת "ועדת השקיפות" לצורך מניעת שחיתות ממשלתית (הידועה בשמה - "הועדה המיוחדת ליישום הנגשת המידע הממשלתי ועקרונות שקיפות לציבור").
- עוד ציינה התובעת שהפרסום משפיל אותה על רקע מינה, פוגע במעמדה הציבורי תוך התייחסות מבזה למינה ומיניותה. התובעת אף הפנתה לגזענות העולה מהפרסום, הגם שהיא עצמה אינה רואה כל פסול בזוגיות של בני זוג יהודים ומוסלמים.
- התובעת טענה שהנתבע עשה שימוש באמירות המקטינות ומבזות נשים וכי התבטאויותיו עוסקות במראה החיצוני שלה ובהיותה רווקה. לטעמה, יש באמירות "כדי ללמד על עולם ערכיו של הנתבע וכן על יחסו הרדוד ליריביו הפוליטיים של אביו ובפרט לנשים שביניהן.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

מיותר לציין כי צריך להיות אדם שפל ורע לב בגדע לומר דברים כאלה בפרהסיה ומובן כי הללו נאמרים במטרה לפגוע בשמה הטוב של התובעת ולייצר לה נזק תדמיתי בעיני בוחריה".

3.2 ארבעה פרסומי התובעת בגינן הוגשה התביעה שכנגד וכן פרסום נוסף שהוזכר

התובעת פרסמה במסגרת הרשת החברתית טוויטר חמישה פרסומים שונים, בימים 9/4/2021 ו-10/4/2021. בגין ארבעה פרסומים מהם הוגשה התביעה ואחד נוסף הוזכר, הכל כפי שיפורט להלן:

(א) הפרסום הראשון שפרסמה התובעת –

"אין לי עניין עם חלאה כזה. יש לי עניין עם האבא שגידל אותו. עם האבא שנכשל איתו, ומנסה עכשיו להכשיל את הילדים של כולנו. ככה נראה הרס החברה הישראלית. אנחנו נבנה אותה מחדשה. שבת שלום"

(ב) הפרסום השני שפרסמה התובעת –

"כל כך התגעגעתי לחבק את המשפחה שלי בחג הזה. לאנשים שלימדו אותי לדאוג לאחרים ולהשתדל לעשות טוב, גם כשקשה. עכשיו כשקוראת את איך שכותב בנו של ראש הממשלה שהתחנך בדרכו ומתבטל מכספנו, מתגעגעת אליהם אפילו יותר. שקרן, רשע, גזען, מטרידן. הפה של הילד, מורשת האב".

(ג) הפרסום השלישי שפרסמה התובעת –

"כל כך התגעגעתי לחבק את המשפחה שלי בחג הזה. לאנשים שלימדו אותי לדאוג לאחרים ולהשתדל לעשות טוב, גם כשקשה. עכשיו כשקוראת את איך שכותב בנו של ראש הממשלה שהתחנך בדרכו (ומתבטל מכספנו), מתגעגעת אליהם אפילו יותר. פה שמפיץ שקרים במקום לנהל שיחה שפויה בין אנשים שחלוקים זה על זה. שלא רק משקר, אלא עושה זאת תוך ירידה לשפל הגזענות, השוביניזם והזוהמה. שהטרדת נשים, מבחינתו, היא נשק אוי [כך במקור] לשיחה ברשת. הפה של הבן. המורשת של האב. מי שהחינוך של ילדיו חשוב לו, קשה להבין איך ליבו שקט בידיעה שכך מחנך ראש הממשלה את בנו, את אוהדיו, את ילדנו. הלב כואב לי מהמחשבה שמישהו שעתיד המדינה חשוב לו מעז להשתמש במילה "אחדות", כדי לתרץ את המשך שלטונם של אנשים כאלה".

(ד) הפרסום הרביעי שפרסמה התובעת –

"לא, נתניהו. כל הורה שאני מכירה היה מתבייש ושואל את עצמו מה האחריות האישית שלו בחינוך ילדיו לכזה שפל מוסרי. כשהאב מאמין שהוא קיסר אין פלא שהילד חושב שהוא בן מלוכה ושנשים, עובדי ציבור ו-20 מיליארד מכספי האזרחים הם צופרים לחברי המשפחה. בושה".

(ה) פרסום נוסף שהוזכר בתביעה שכנגד, אך לא בגינו היא הוגשה - הנתבע הפנה לפרסום נוסף שהופיע בתביעה שכנגד, הגם שלא נכלל במנין הפרסומים המהווים עוולה. פרסום בו כתבה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

התובעת כך - "תכלס אם הייתי מקשיבה לו יכולתי בגיל 27 לא להילחם כל היום בשיט שאבא שלו עושה בכנסת אלא פשוט לקחת את המאבטח שהציבור מממן לי לטיול בפוסיקט". ציינתי שלא בגין פרסום זה הוגשה התביעה ואולם למען הזהירות, אפרט הטענות ואכריע גם ביחס לפרסום זה במסגרת פסק הדין.

(ו) הנתבע פירט את הפסול לטעמו בפרסומים השונים, כך :

- התובעת הכפישה את הנתבע ובני משפחתו והלבינה פניו ברבים כשהיא מציגה אותו כטיפוס שקרן, רשע, גזען, מטרידן. הנתבע ציין שהתובעת "מטיחה בו האשמות חסרות בסיס המלוות בדברי עלבון מבזים כלפיו שיש בהם משום פגיעה בכבודו ובמעמדו בלשון המעטה בלבד".
- התובעת התייחסה בזלזול לראש הממשלה, אביו של הנתבע, כאשר כינתה אותו כ"מנהיג", קרי במירכאות. כינוי "בלעג וזלזול ולא דווקא כמנהיג אמיתי". עוד ציין הנתבע כי "לטענת התובעת קיים חוק אחד לעם וחוק אחר לכבוד ראש הממשלה כאשר לטענתה הוא מצפצף על כל מדינת ישראל" (סעיף 8 לכתב התביעה שכנגד).
- הנתבע הדגיש שאינו יצרן שקר, אינו רשע, גזען, חלאה ומטריד וכי "אינו מתבטל מכספי הציבור ואפילו לומד ועובד למחייתו". לדברי הנתבע, אופי פרסומי התובעת, וכן "אורך הטקסטים, המארג המבחיל שלהם, תוכנם ואורכם" מלמדים על חומרת הדברים ועל כך שאין מדובר בפליטת קולמוס.

4. תמצית טענות הצדדים

4.1 טענות התובעת והנתבעת שכנגד

(א) התובעת ציינה שבשיאה של מגפת הקורונה הוציא משרד הבריאות הנחיות לערב חג הפסח 2020. בהתאם להנחיות, הרי מיום 7/4/2020 בשעה 16:00 ועד לשעה 07:00 ביום למחרת נאסר על אזרחי ישראל בישובים אשר בהם רוב יהודי לצאת מישוב מגוריהם וכן נאסר אף לצאת מהבית.

(ב) לטענת התובעת, למרות תקנות שעת החירום, ראש ממשלת ישראל העלה לחשבון הפייסבוק שלו תמונה ובה רואים כי חגג את ערב חג הפסח בחיק משפחתו, ביחד עם בנו אשר לא גר עמו. לאור כך העלתה התובעת ציוץ לרשת החברתית "טוויטר" ובו שיתפה את אכזבתה מהתנהלות זו. לטענת התובעת, הנתבע הגיב "בדברי הבל" אשר מכוונים להשמיץ אותה ולדבריה, פרסם מספר פרסומים בלשון "שוטה ומשתלחת" כאשר לטענתה, דבריו חורגים מעלבונות והשמצות תוך שהוא משקר ומסה להשפיל אותה על רקע מינה.

(ג) התובעת עתרה לחייב את הנתבע בפיצוי ללא הוכחת נזק בסך של **143,000 ₪** בגין פרסום לשון הרע בכוונה לפגוע. עוד עתרה התובעת לחייב את הנתבע בפיצוי ללא הוכחת נזק בסך של **120,000 ₪** וזאת בהתאם לסעיף 6 לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

(ד) באשר לתביעה שכנגד, טענה התובעת שזו כוזבת וחסרת בסיס אשר כל מטרתה היא ליתן משקל כנגד התביעה העיקרית. עוד טענה התובעת שהתביעה שכנגד נראית "כתובעת את עלבוננו של האב, בנימין נתניהו כשהאב בעצמו לא חבר לתובע ואינו צד להליך כללי".

(ה) לטענת התובעת יש לסלק התביעה שכנגד בכל הקשור לביטויים חלאה, שקרן, גזען ומטרידן. מילים שגורות לדבריה אצל פוליטיקאים. עוד טענה שמילים אלה חוסות תחת הגנת חופש הביטוי. בנוסף ולמען הזהירות ציינה התובעת שקמה לה הגנה על פי דין וכי היא עומדת על אמיתותם. עוד טענה התובעת שעומדת לה הגנת אמת פרסום מכוח סעיף 14 לחוק ביחס לפרסום בה התייחסה למר נתניהו כשקרן, כמטרידן, כגזען, כמי שמשתמש בכספי ציבור. אשר לביטויים "חלאה" ורשע" טענה כי אינם מהווים לשון הרע, לדבריה גם אם היה מדובר בביטוי אשר מהווה לשון הרע עומדת לה הגנת תום הלב לרבות סעיף 15(2) לחוק איסור לשון הרע – הגנת החובה המוסרית, סעיף 15(3) לחוק איסור לשון הרע – הגנת עניין אישי כשר, סעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע – הגנת הבעת דעה על אישור ציבור, סעיף 15(5) לחוק איסור לשון הרע, הגנת הבעת דעה על התנהגות, סעיף 15(6) לחוק איסור לשון הרע – הגנת הבעת ביקורת על פעולה בפומבי, וסעיף 15(10) לחוק איסור לשון הרע – הגנת פרסום לשון הרע קודם.

4.2 טענות הנתבע והתובע שכנגד

(א) הנתבע טען שיש לדחות התביעה כנגדו וכן שעומדות לו הגנות המצויות בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965, לרבות הגנת אמת דיברתי (סעיף 14 לחוק), הגנת החובה המוסרית והחברתית (סעיף 15(2) לחוק), הגנת עניין אישי כשר (סעיף 15(3) לחוק), הגנת הבעת דעה בתום לב על איש ציבור (סעיף 15(4) לחוק), הגנת הבעת דעה על התנהגות (סעיף 15(5) לחוק), הגנת הביקורת על פעולה בפומבי (סעיף 15(6) לחוק), ובנוסף טען כי לנוכח פרסומה של התובעת כנגדו וכנגד אביו עומדת לו הגנת פרסום לשון הרע קודם (סעיף 15(10) לחוק).

(ב) במסגרת התביעה שכנגד הפנה הנתבע, כתובע שכנגד, אל הפרסומים שפורטו בסעיף 3.2 לעיל. עוד ציין הנתבע שכוונת התובעת היה "לבוא עמו חשבון" לאור מעמדו ו/או עמדותיו. הנתבע טען שבהתאם לסעיף 2 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) עוולות הנתבעת כלפיו חוסות תחת הגדרת המונח "נזק" וזאת בכך שלגישתו "פגעו בשמו הטוב והחסירו ממנו משמעותית".

(ג) עוד סבור הנתבע כי עוולות התובעת כנגדו חוסות תחת שקר מפגיע כלפיו וכלפי אביו וזאת בהתאם לסעיף 58 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש), שעה שלגישתו הפסדו הממוני ולרבות זה שלא ממוני ניכר כתוצאה מהניסיון להגן על שמו הטוב לאחר השתלחות התובעת.

(ד) הנתבע טען כי הוא זכאי לפסיקת פיצוי בגין נזק מוגבר וזאת בגין חוסר תום ליבה והתנהגותה של התובעת והיקפו של הפרסום. לטענתו, פעולות התובעת מלמדות על "כוונה מדודה בכדי לזכות בתהילה תקשורתית והתססת מתנגדי ראש הממשלה" ומשכך סבור התובע כי יש להחמיר עם הנתבעת שפעלה בזדון".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

5. (ה) הנתבע עתר לפיצוי בסך של 50,000 ₪ כנזק ממוני בגין הוצאות ממשיות שנגרמו לו; בנוסף עתר הנתבע לפיצוי בסך של 200,000 ₪ בגין נזק לא ממוני; עוד עתר הנתבע לפיצוי נוסף בסך של 50,000 ₪ בגין נזק מיוחד, וזאת לנוכח מעמדו "לרבות פועלו עבור ציבוריים שלמים בישראל כמו גם היותו בנו של ראש הממשלה"; הנתבע גם ביקש לחייב את התובעת בפרסום התנצלות ברשתות החברתיות ובעיתון יומי שתפוצתו עולה על 500,000 עותקים.

5. השאלות אליהן יתייחס פסק הדין

על מנת להכריע במחלוקות בין הצדדים, עלינו לבחון את ארבע השאלות העיקריות הבאות:

(א) האם פרסומי הנתבע ומנגד פרסומי התובעת הם מכפישים ופוגעים ומהווים לשון הרע?

(ב) ככל שהתשובה חיובית והפרסומים הם בגדר לשון הרע, האם קמה לנתבע ומנגד לתובעת הגנה כלשהי על פי דין?

(ג) ככל שהפרסומים הם בגדר הוצאת לשון הרע וככל שלנתבע או לתובעת לא קמה הגנה, מה סכום הפיצוי בו יש לחייבם?

(ד) באשר לנתבע - כיצד יש להתייחס לטענה לפיה הנתבע אף פעל בניגוד להוראות החוק למניעת הטרדה מינית.

התשובות לשאלות אלה וכן שאלות משנה נוספות יובאו בפסקאות הבאות.

חלק שני – דיון והכרעה בתביעה העיקרית (תביעת שפיר נגד נתניהו)

6. שתי הערות מקדימות – ראשית, כיצד יש להתייחס לתביעות לשון הרע ביחס לאנשי ציבור; שנית, על ההבחנה בין טענת חופש הביטוי לבין רצון "לבוא חשבון" וכן "רצון להיפרע"

6.1 הערה ראשונה משתיים – התייחסות לתביעת לשון הרע בה מעורבים אנשי ציבור

(א) התובעת כיהנה כחברת כנסת במשך כשבע שנים ועד שבועות ספורים לפני האירועים שהביאו לתביעה והתביעה שכנגד. הגם שהתובעת לא כיהנה כחברת כנסת במועדים הרלוונטיים לתביעה כאן, הרי אין ספק שהיא עונה להגדרת "פוליטיקאית" וכן "אשת ציבור". התובעת עצמה תיארה בכתב התביעה את פעילותה כחברת כנסת במסגרת מפלגת העבודה והמחנה הציוני. עוד תיארה התובעת וציינה שהיא יו"ר מפלגה – 'מפלגת התנועה הירוקה' (סעיף 7 לכתב התביעה). התובעת אף הפנתה לפעילותה הפוליטית ולחשיבות על שמירת שמה "בזירה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

הציבורית (סעיף 28 לכתב התביעה). כל אלה מביאים לכך שגם לאחר פרישת התובעת מחברות בכנסת ישראל, הרי עדיין יש לראות בה כאשת ציבור.

(ב) גם ביחס לנתבע ניתן לטעון שאינו אדם אלמוני אלא אדם המוכר היטב לציבור. הנתבע אמנם לא התמודד בבחירות לכנסת ישראל אך כפי שהציג עצמו הוא **"בנו של ראש ממשלת ישראל אדם ערכי אשר מבין מובילי הדעה הבכירים בישראל"**. להרחבה באשר לאנשי ציבור הנחשבים ככאלה למרות שאינם מעמידים עצמם לבחירה ר' ספרם של חאלד גנאים, מרדכי קרמניצר, בועז שנור, דיני לשון הרע הדין המצוי והדין הרצוי, מהדורה שניה מורחבת (2019) בע"מ 139 ואילך.

(ג) החשיבות בסיווג בעלי דין כ"אנשי ציבור" קמה כאשר דנים בתביעות שעניינן לשון הרע. ניתן לומר שעורם של אנשי הציבור עבה יותר וקשה יותר, כך שהם חסינים יותר לאמירות מכפישות ולהוצאת לשון הרע. אך עם זאת, משחודרות מדקרות לשון הרע את עורם של אנשי הציבור – הרי דמם אינו הפקר. כאשר נקבע שאמירה כזו או אחרת היא פוגענית ומכפישה גם ביחס לאיש ציבור, קמה לה עוולת לשון הרע המחייבת במתן סעד משפטי הולם.

כאשר אנשי ציבור פועלים במסגרת פוליטית, מביעים דעות או מעלים ביקורת על מנת לקדם אידאולוגיה כזו או אחרת הרי הם מכניסים עצמם לזירה הציבורית. בכניסה לזירה הציבורית חושפים עצמם אנשי הציבור לביקורת נגדית. לענין זה ר' למשל בש"פ 6988/19, פלונג נ' הוצאת עיתון הארץ (מיום 26/11/2019, הש' ד' ברק-ארז, ד' מינץ, ע' גרוסקופף) עוד ר' זה מכבר ברע"א 3614/97, אבי יצחק, עו"ד נגד חברת החדשות הישראלית בע"מ (מיום 23/6/1998, הש' א' גולדברג, ת' אור, ט' שטרסברג – כהן). ואולם ביקורת נגדית אין פירושה שחרור כל רסן ומתן היתר להשתלחות. ביקורת נגדית אינה שקולה לרצון "לבוא חשבון" עם הצד שכנגד ועל כך בפסקה הבאה.

6.2 הערה שניה משתיים – הבחנה בין טענת חופש הביטוי לבין רצון "לבוא חשבון" וכן "רצון להיפרע"

(א) התובעת הפנתה לכך שהאמירות שהוטחו בה אינן בגדר ביקורת, אלא אמירות מכפישות המגיעות כדי עוולה בהתאם לחוק איסור לשון הרע. גם הנתבע, שוב בהגינות, לא התכחש לכך שהאמירות היו בגדר "עקיצות" וכן טען לכך שהגיב לאחר שהתובעת קיללה אותו ואת אבא שלו וכלשונו (ע"מ 119, שורות 13-19, ההדגשות לא במקור):

העד, מר נתניהו: היא ירדה איתי לפסים אישיים, קיללה אותי, קיללה את אבא שלי, קיללה את המשפחה שלי, קיללה את אח שלי, התחילה לרדת לפסים אישיים של פוסיקט שלא קשורים לשום דבר לדיון, האם אח שלי היה באותה בועה או לא באותה בועה של הסגר, והיא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

מצפה ממני, אחרי שהיא יורדת לפסים אישיים, שאני לא אעקוץ
 חזרה? כמו במשל של שייקספיר, בסוחר מוונציה,
 כב' הש' ברקאי: אז לא הבנתי, אז האמירה,
 העד, מר נתניהו: אם תדקרו אותנו, אנחנו לא נדמם? ואם תתעללו בנו, אנחנו לא
ננקום?

בהחלט אפשר ובמילים אלה דווקא כיוון הנתבע לעמדת התובעת לפיה האמירות שהוטחו בה
 לא היו בגדר ביקורת עניינית אלא בגדר "רצון להיפרע" וכפי שציין הנתבע – "לא ננקום?".
 אותו רצון להיפרע הופיע גם במהלך החקירה הנגדית. כאשר ב"כ התובעת עימת את הנתבע עם
 טענות שונות, ביקש ממנו הנתבע שיחזור על השאלה במסגרת פרסום בטוויטר, על מנת שיוכל
 לתבוע אותו וכלשון הנתבע (ע"מ 80, שורות 15-17, ההדגשות לא במקור) –

העד, מר נתניהו: שלא חוקי? תכתוב את זה בבקשה בטוויטר שלך, שאני עובד
בעבודה לא-חוקית, כדי שאני אוכל לתבוע אותך, בסדר? אל תהיה
גבר פה, תכתוב בטוויטר, או-קיי?

חקירה נגדית היא אכן סיטואציה שאינה נעימה לנחקר. מכאן, אולי אין להחמיר עם הנתבע
 ושפתו אל מול עורך הדין שחקר אותו. לצד זאת, אותה תשובה בחקירה הנגדית הצטרפה
 לתמונה כוללת לפיה הנתבע פעל בדרך של "רצון להיפרע" ולא דווקא מתוך רצון להגיב ולממש
 את חופש הביטוי. על כך גם בפסקה הבאה.

(ב) לא בנקל, אם בכלל, תתקבל טענת "חופש ביטוי" כאשר זו אינה בגדר ביקורת נגדית אלא אך
 ורק נובעת מרצון לנקום או רצון להיפרע מהצד שכנגד. לענין זה ר' רע"א 2030/22, יואב אליאסי
נ' נועה דרוקר (מיום 31/8/2022, הש' י' כשר) שם נקבע כך (ההדגשות לא במקור) – "מעבר
 לצורך אוסיף ואציין לעניין טענותיו של המבקש במישור הפגיעה בחופש הביטוי, כי
השידול העוולתי שביצע המבקש אינו נוגע לחופש הביטוי בהקשר פרשה שהיתה
במחלוקת ציבורית, היא פרשת החייל אלאור אזריה" ועוד בהמשך – "הרצון להיפרע
ממי שהשמיע דעה כאמור מתקשה "להתאים" לטיעונים בעניין דאגה כנה לפגיעה
בחופש הביטוי".

הערת מעבר – החל משלב זה יידונו ארבע השאלות הרלוונטיות לצורך הכרעה בתביעה העיקרית

7. שאלה ראשונה מארבע להכרעה בתביעה העיקרית - האם הפרסומים שהעלה הנתבע עולים כדי

לשון הרע?

7.1 כללי

(א) שני פרסומי הנתבע שהובאו בסעיף 3.1 לעיל כוללים שטף של אמירות שהוטחו
 בתובעת. חלקן אמירות פוגעניות, אך שאינן עולות כדי לשון הרע וחלקן פוגעניות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

ומכפישות באופן שיש בהן כדי להוות עוולה בהתאם לסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע תשכ"ה – 1965. אמירות שיש בהן כדי "להשפיל אדם בעיני הבריות" וכן "לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו" – הכל כמשמעות סעיפים 1(1) ו-1(2) לחוק איסור לשון הרע. למען הסר ספק אבהיר שמדובר בפרסומים כמשמעם בסעיף 2 לחוק איסור לשון הרע – פרסומים שנעשו בכתב ואשר כווננו לכלל העוקבים אחר הנתבע בטוויטר. התובעת הפנתה לכך שבמועדים הרלוונטיים היה מדובר בכ – 76,000 עוקבים.

(ב) בעת בחינת הפרסומים, אין די בפרשנות נקודתית של כל מילה ומילה – אלא יש לבחון את הפרסום בכללותו. בעניינינו אף יש להתייחס לכך שהפרסומים אינם בגדר אמירה רגעית בעידנא דריתחא, אלא הם חלק מסדרת פרסומים שהובאו במטרה לפגוע. ניתן ללמוד על הלך הרוח של הנתבע גם מפרסומים בגינם לא הוגשה התביעה, כגון הערות על כך שהתובעת היא "חתיכת אובססיבית חסרת חיים" או על כך ש"לא סתם זרקו אותך מהכנסת", ועוד. להרחבה על כך שיש לבחון את הפרסום בכללותו ר' למשל ע"א 1726/21, מוחמד בכרי נ' ניסים מגנאגי (מיום 23/1/2022, השי"י עמית, ד' מינץ, א' שטיין) שם נקבע ע"י כב' השי"י עמית כי "יש שבחינת הפרסום בכללותו תוביל למסקנה כי חרף קיומה של אמירה פוגענית ספציפית – אין הפרסום עולה כדי לשון הרע; ויש שבחינת הפרסום בכללותו תוביל למסקנה כי מכלול הדברים הוא שמגבש קיומה של לשון הרע, או שהמכלול הוא שצובע אמירה ספציפית בצבעי דיבה". עוד ר' כבר בע"א 1104/00, דוד אפל נ' איילה חסון ואח' (מיום 10/1/2002, השי"י ט' שטרסברג – כהן, ד' ביניש, א' א' לוי).

7.2 שלוש אמירות בפרסומי הנתבע שאינן בגדר לשון הרע

(א) הפרסומים שהעלה הנתבע כללו אמירות לשון הרע אליהן אתייחס בהמשך. אך פרסומים אלה כללו גם אמירות נוספות שהם בבחינת גידוף, או מילת גנאי, אך אינם נכנסים בגדר עוולת הוצאת לשון הרע. גידופים, שפה זולה, ואף קללות ומילות גנאי אינם בהכרח משום הוצאת לשון הרע ולענין זה ר' רע"א 4447/07, רמי מור נ' ברק אי.טי.סי (1995) החברה לשירותי בזק בינלאומיים בע"מ (מיום 25/3/2010, השי"י א' א' לוי, א' רובינשטיין, א' ריבלין) שם נקבע כך (ההדגשות לא במקור): "... כשם שלא כל קריאת גנאי ברחובה של עיר מקימה עילת תביעה, כך אף לא כל פרסום מגנה ומגונה באינטרנט מהווה עילה. רבות מן התגובות באינטרנט הן דברי הבל ברמה ירודה, שכל בר דעת מבין כי אין לייחס להן כל משקל, וערכן "העוולתי" הוא בהתאם".

(ב) הכינוי הלא ראוי מכוערת מבחוץ ומבפנים הוא בגדר שפה זולה וגידוף - הכינוי מכוערת מבחוץ ומבפנים הוא כינוי מכוער בפני עצמו ואף מהווה עלבון. לצד זאת, הכינוי אינו נכנס במסגרת ההגדרות של סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע ונכון יותר להגדירו כגידוף וכשפה זולה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

(ג) הכינוי קומוניסטית – הכינוי קומוניסטית אינו בהכרח בגדר הוצאת לשון הרע. יש אשר הקדישו שנותיהם ואת אידאולוגיית חייהם בעבור הקומוניזם ומנגד יש הרואים בכינוי זה משום עלבון. בספרות אף השתמשו לעיתים בכינוי "קומוניסט" על מנת לתאר אדם, דוגמת סיפורו של יעקב שבתאי, הדוד פרץ ממריא, הספריה החדשה 1985 – המתחיל במילים "הדוד פרץ לא היה דוד הוא היה קומוניסט". כך או כך, אין מדובר באמירה שהיא בגדר הוצאת לשון הרע.

(ד) הכינוי טיפשה – הכינוי טיפשה אינו מחמיא, אך הוא בגדר גידוף, בוודאי כאשר הוא מובא באופן כללי כפי שהובא על ידי הנתבע.

7.3 שלוש אמירות בפרסומי הנתבע שהן בגדר לשון הרע

(א) אמירה ראשונה משלוש שהיא בגדר הוצאת לשון הרע - האמירה "חובבת פדופילים" וייחוס חברות עם פדופילים

- האמירה חובבת פדופילים מייחסת לתובעת חיבה לפדופילים ואף שיתוף פעולה עימם. אין מדובר בחיבה כללית לאנשים – אלא לכאלה שהם בעלי סוג של הפרעה נפשית פדופילית.

- התובעת הפנתה לכך שההתייחסות לבני פלוגתא של הנתבע כאל "פדופילים", אינה מיוחדת רק להכפשות שפרסם ביחס אליה. כך למשל נשאל והשיב הנתבע ביחס לאירוע אחר בו נתבע על כך שכינה "כת של פדופילים" עשרות אנשים ובהם אלופים במילואים וכן את פרקליט המדינה לשעבר (ע"מ 87-88 לפרוטוקול, ההדגשות לא במקור):

עו"ד רוזן: טוב, תאשר לי שנתבעת ע"י 75 מבוגרי תוכנית לימודים בהרווארד במימון קרן וקסנר, ובכללם האלופים במיל' עמוס ידלין ונועם תיבון, ופרקליט המדינה לשעבר משה לדור, על-כך שכינית אותם, 'כת של פדופילים', נתבעת?

העד, מר נתניהו: הוגשה נגדי תביעת השתקה בשם אנשים שמעולם לא שמעתי את שמם, מעולם לא כתבתי את שמם, אלא דיברתי, צינתי על בוגרי קרן וקסנר שאין דבר כזה, אין מוסד כזה, אין ארגון כזה, זה לא חברת אסם, חברת זה, זה כמו שמישהו יכתוב, לדעתי, מי ש, בוגר את האוניברסיטה העברית חרא בן-אדם, ואני אתאגד עם עוד איזה 30 אנשים מהאוניברסיטה העברית ואתבע את אותו בן אדם.

עו"ד רוזן: אז עכשיו אתה אומר שאין דבר כזה, אבל בפועל, תן לו רגע להשיב, תן לו לסיים בבקשה.
עו"ד לנקרי:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

העד, מר נתניהו: אין דבר כזה, הגענו לפשרה, לא שילמתי להם שקל, כולל לא הוצאות משפט, וכדי ל, עו"ד רוזן: אבל מחקת את הציטוט, עו"ד לנקרי: תן לו לסיים בבקשה. העד, מר נתניהו: נכון, כי עדיף להיות, עו"ד רוזן: וכתבת שמדובר באמירות לא נכונות. העד, מר נתניהו: כי יש להיות צודק ויש להיות חכם.

- פדופיליה היא סוג של הפרעה נפשית המביאה לביצוע פעולות מיניות בקטינים. אמנם ספר החוקים של מדינת ישראל אינו כולל עבירה ספציפית המכונה "פדופיליה" ואולם החוק אוסר על ביצוע פעולות מיניות עם קטין מתחת לגיל ההסכמה. כאשר מייחסים פדופיליה לאדם, כמו גם ייחוס שיתוף פעולה ו"חיבוב" פדופילים – הרי אפשר וגם מייחסים לו ביצוע עבירה פלילית, לרבות ביצוע בדרך של "מסייע" לעבור עבירה (ס' 31 לחוק העונשין, תשל"ז – 1977).

- החיבה לפדופילים כמו בדומה לייחוס עבירה פלילית לאדם תיחשב כהוצאת לשון הרע. אך לא רק ייחוס ישיר של עבירה פלילית תיחשב כהוצאת לשון הרע - בתי המשפט אף הרחיבו את החובה להקפיד על ביטויים מכפישים גם למקרים של טענות בעלות אופי "מעין פלילי" אשר מחייבות רמת הוכחה גבוהה. ר' לענין זה ע"א 8398/17, תאופילוס ג'אנופולוס, פטריארך הכנסייה היוונית אורתודוקסית של ירושלים נ' Berisford Investments Limited (מיום 10/6/2019, השי' י' עמית, ו' וילנר, א' שטיין) שם נקבע כדלקמן (ההדגשות לא במקור) – "טענות בעלות אופי פלילי ומעין-פלילי, כמו טענת תרמית, זיוף או "שוחד אזרחי" כפי שנטען במקרה דנן, מצריכות כמות ראיות ורף ראיות גבוה יותר התואמים במשקלם לרצינותה ולחומרתה של הטענה הנטענת, ועל בית המשפט לבחון את הראיות בזהירות ובקפדנות". עוד ביחס לכך שייחוס עבירה פלילית, לרבות "מעין פלילית" מהווה הוצאת לשון הרע ר' ספרו של אורי שנהר, דיני לשון הרע (1997) בע"מ 129; וכן ר' ע"א 3546/10, אליהו מישאלי נ' אולגה קליין (מיום 18/4/2012, המשי' לני' א' ריבלין, השי' ע' פוגלמן, השי' י' עמית) וכן ת"א (מחוזי תל אביב) 46482-04-13, אריה את עופר עבודות בניה נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ (מיום 22/12/2022, השי' ד' חסדאי).

- ועוד דבר יש לזכור, האמירה המייחסת לתובעת קירבה לפדופילים הובאה דווקא כתגובה לביקורת שמתחה התובעת על הפרת מגבלות הקורונה. אין כל קשר בין מגבלות הקורונה לבין פדופיליה. אין מדובר, אפוא, בתגובה עניינית ובביקורת נגדית מצד הנתבע אלא ניתן יותר להגדיר את התגובה כ"רצון להיפרע" מצידו של הנתבע. כפי שהובהר בסעיף 6.2 לעיל, רצון להיפרע אינו עולה בקנה אחד עם טענות בדבר חופש ביטוי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

(ב) אמירה שניה משלוש שהיא בגדר לשון הרע - האמירה "תמצאי כבר בעל... קבוע שלא יזרוק אותך" (וכלשון הנתבע - "תמצאי כבר בעל ערבי קבוע שלא יזרוק אותך")

- האמירה "תמצאי כבר בעל... קבוע שלא יזרוק אותך" מייחסת לתובעת החלפת בני זוג להם היא נישאת ואלה עוזבים אותה ו"זורקים" אותה. התובעת אף טענה שהאמירה מייחסת לה "מופקרות מינית". במלוא הכבוד אני סבור שאין באמירה זו משום ייחוס "מופקרות מינית", ואולם יש בה כדי להשפיל את התובעת ולהציגה כמי ש"נזרקת" פעם אחר פעם על ידי אלה שנישאים לה.

- גם כאן יש לזכור שהאמירה פורסמה כתגובה לביקורת שמתחה התובעת על הפרת מגבלות הקורונה. ומה בין תגובה להפרת מגבלות הקורונה לבין הצגת התובעת כמי ש"זורקים" אותה פעם אחר פעם? גם כאן ניתן לומר שאין מדובר בתגובה עניינית וביקורת נגדית מצד הנתבע אלא כ"רצון להיפרע". וגם כאן ייאמר שרצון להיפרע אינו עולה בקנה אחד עם טענות בדבר חופש ביטוי.

(ג) אמירה שלישית משלוש שהיא בנסיבות המקרה בגדר הוצאת לשון הרע - האמירה "את לעומת זאת חייבת למשלם המיסים 8 מיליון שח"

- הנתבע טען בשפתו שהוא לא לקח בחיים שקל מהמדינה ומיד הוסיף שהתובעת "לעומת זאת" חייבת למשלם המיסים שמונה מיליון ₪.

- האמירה הכוללת מייחסת לתובעת נטילת כספים מ"משלם המיסים" בהיקף של שמונה מיליון ₪. האמירה מכוונת לכך שהתובעת גזלה מיליוני ₪ מקופת המדינה. על הפרשנות המייחסת לתובעת גזלה למדים דווקא מתצהירו של הנתבע, אשר תוך כדי הצגת גרסתו בהליך הוא הדגיש (סעיף 14 לתצהיר, ההדגשות לא במקור) – "התובעת בעצמה גזלה ממשלם המיסים 8 מיליון ₪ בגלל המפלגה הכושלת שלה ושל אהוד ברק".

- התובעת הדגישה עד כמה האמירה פוגעת במיוחד בה כאשר "מעלילים" עליה כלשונה שנטלה כספים מהקופה הציבורית, התנהלות אותה היא "מנסה למגר בפעילותה הפוליטית". כאן יש לומר שבכל מקרה אמירה המייחסת לפוליטיקאית ואשת ציבור גזלה של מיליוני ₪ מקופת הציבור, היא אמירה המייחסת עבירה פלילית או לכל הפחות התנהלות "מעין פלילית" ומכאן היא בגדר הוצאת לשון הרע – ור' הדיון בסעיף 7.3 (א) לעיל.

הערת מעבר – משנקבע כי חלק מאמירות הנתבע עולות כדי הוצאת לשון הרע, יש לפנות ולבחון האם קמה לנתבע הגנה כלשהי. על כך בפסקאות הבאות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

8. שאלה שניה מארבע להכרעה בתביעה העיקרית - האם קמה לנתבע הגנה מכח הדין ביחס לשלוש האמירות המכפישות שבסעיף 7.3 לעיל

8.1 הנתבע לא הוכיח שקמה לו הגנת "אמת דיברתי"

בפסקאות הבאות אתייחס לכל אחת משלוש האמירות המכפישות ואבחן האם הנתבע הוכיח שקמה לו הגנת "אמת דיברתי":

(א) אמירה ראשונה משלוש - הנתבע לא הוכיח שהתובעת היא "חובבת פדופילים"

- האמירות המייחסות לתובעת חיבה לפדופילים נותרו ריקות מתוכן ומהוכחה.

- נטל הראיה ביחס לטענה המייחסת עבירה פלילית או התנהגות מעין פלילית, הוא נטל ראיה כבד הרובץ במקרה זה על כתפי הנתבע, לענין זה ר' סעיף 7.3 (א) לעיל וכן ר' ת"א (מחוזי תל אביב) 19658-01-17, יפה נ' בנק דיסקונט לישראל ואח' (מיום 18/5/2020, השי' ד' חסדאי) וכן הדין והאסמכתאות בפסקאות 110-112 לפסק הדין. בעניינינו לא הוכיח הנתבע דבר. כל אשר ניסה הנתבע הוא לקשור בין שותפה הפוליטי של התובעת בעבר לבין איש עסקים אמריקאי בשם ג'פרי אפשטיין שהואשם בסחר בקטינות והתאבד. אותו איש עסקים היה מקורבם של שועי עולם וכן כטענת הנתבע היה ג'פרי אפשטיין גם מקורבו של שותפה הפוליטי של התובעת. ואולם מכאן ועד האשמת אותו שותף פוליטי שכלל לא זומן לעדות כפדופיל והאשמת התובעת כחובבת פדופילים – הדרך ארוכה והנתבע לא צעד בה אפילו צעד אחד.

(ב) אמירה שניה משלוש - הנתבע לא הוכיח שהתובעת נזרקה בכל פעם על ידי מי

שנישאה לו

- כאשר התובעת מחתה על הפרת מגבלות הקורונה על ידי אביו של הנתבע, הוא החליט להטיח בה דווקא את המילים - "תמצאי כבר בעל ... קבוע שלא יזרוק אותך".

- בפועל, התובעת לא נישאה מספר פעמים. ממילא לא נישאה למי שמוגדר "ערבי". הנתבע לא הוכיח ואפילו לא ניסה להוכיח אמת מאחורי האמירה "תמצאי כבר בעל... קבוע שלא יזרוק אותך".

(ג) אמירה שלישית משלוש - הנתבע לא הוכיח שהתובעת חייבת למשלם המיסים שמונה

מיליון ₪

- בכל הקשור לטענה לפיה התובעת חייבת למשלם המיסים שמונה מיליון ₪, הרי הנתבע לא צירף לתצהירו דבר וחצי דבר. לעומת זאת, במסגרת כתב ההגנה צירף הנתבע כותרת מעיתון

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

כלכליסט וכן ארבע שורות המתייחסות גם לתובעת. למען הזהירות, אתייחס לפרסום זה כאילו צורף גם לתצהירו של הנתבע ועל כך בפסקה הבאה.

- הנתבע ביסס את טענתו לפיה התובעת חייבת למשלם המיסים 8 מיליון ₪, על כותרת בעיתון לפיה "חשב הכנסת דורש מאהוד ברק וסתיו שפיר 8 מיליון שקל. לכלכליסט נודע כי בעקבות התפרקות המחנה הדמוקרטי הכנסת דורשת מהתנועה הירוקה וממפלגת העצמאות לכסות חובות בהיקף של כ-4 מיליון שקל כל אחת". הפרסום מייחס, אפוא, חוב בסך של 4 מיליון ₪ בלבד ולא שמונה מיליון, כאשר החוב הוא של מפלגה – "התנועה הירוקה". אין מדובר בגזילת כספים או אפילו נטילת כספים על ידי התובעת.

- הנתבע לא הציג כל הוכחה ביחס לסכומי הכסף שנותרה אותה "תנועה ירוקה" חייבת. מנגד דווקא התובעת באמצעות בא כוחה הפנתה לכך שחובות כספיים של מפלגה אינם דבר נדיר והפנתה לחוב של מפלגת הליכוד שאביו של הנתבע עומד בראשה. וכך נשאל והשיב הנתבע (ע"מ 84, שורות 9-1):

עו"ד רוזן: אז אני מבקש להציג לך כתבה מהעיתון. האם מוכר לך הנושא הבא: "חוב הליכוד צמח ל-80 מיליון שקל", אגב, לך אני אומר, הוא מאז צמח עוד יותר, מוכר לך או לא מוכר לך?

עו"ד לנקרי: אל תשיב, והפעם תיתן לי למצות, יאיר, בסדר? בהתאם להחלטה הקודמת של בית המשפט, מר נתניהו ו/או מפלגת הליכוד ו/או גורם, העד, מר נתניהו: זה אפילו לא אבא שלי, זה מפלגת הליכוד.

עו"ד לנקרי: כן.

עו"ד רוזן: אה, ענה,

העד, מר נתניהו: יש מפלגה שאין לה חובות?

ואם אכן אין מפלגה שאין לה חובות, הרי ממילא אין להלין על התובעת שנטלה כספי ציבור וחייבת כסף למשלם המיסים. אפילו היה מוכח היקף החוב של מפלגת התנועה הירוקה.

הנתבע לא הוכיח שקמות לו הגנות אחרות מכח החוק

8.2

הנתבע הפנה לשורה של הגנות מכח סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע, כפי שפורט בסעיף 4.2(ב) לעיל. תוך כבוד רב לנתבע, אין לקבל טענתו להגנות אלה וזאת מהנימוקים הבאים:

(א) כל ההגנות מכח סעיף 15 לחוק כפופות לכך שהפרסום נעשה בתום לב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

- הנתבע הפנה להגנות שונות מכח סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע. כאן המקום להדגיש את הפתיח לסעיף 15 לחוק לפיו ההגנה תקום ככל שהפרסום נעשה בתום לב. וכלשון החוק - **"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב..."**. אדגיש שקיימים פרסומים מותרים שאינם מחייבים תום לב – כגון הפרסומים שבסעיף 13 לחוק. עוד אדגיש שאפילו הגנת "אמת דיברתי" הנמצאת בסעיף 14 לחוק אינה מחייבת תום לב בפרסום. אך מנגד – כל ההגנות אליהן הפנה הנתבע מחייבות כיסוד ורכיב עיקרי וראשוני להן שהפרסום ייעשה בתום לב.
- בעניינינו, ושוב תוך כבוד לנתבע, בהחלט קם ספק האם הפרסומים נעשו בתום לב. לענין זה גילה הנתבע בהגנות את הלך רוחו לפיו הפרסום נעשו כדי לנקום וכלשונו – **"לא ננקום?"**. זאת ועוד, הפרסומים הם תגובה למחאה על הפרת מגבלות הקורונה אך כלל אינם קשורים למגבלות אלה. כל אלה מביאים למסקנה לפיה הפרסומים אכן נעשו בכוונה לפגוע ולטעמה של התובעת אכן פגעו.

(ב) הפרסומים לא היו, בנסיבות המקרה, בגדר הבעת דעה [סעיפים 15(4) ו-15(5) לחוק]

- אפילו היה תום לב בפרסומי הנתבע, הרי עדיין לא קמה לו הגנת "הבעת דעה". וכי מה היתה אותה דעה שהביע הנתבע? דעה לפיה התובעת חובבת פדופילים, או דעה שהתובעת נזרקת על ידי "בעליה", או דעה לפיה התובעת חייבת שמונה מיליון ₪? אלו אינן "הבעות דעה" אלא ציון עובדות גרידא. ועובדות אלה היה על הנתבע להוכיח. על כך גם בפסקה הבאה.

- כאשר אדם מפרסם אמירה שהיא לטעמו בגדר "הבעת דעה", הרי ככל שהאמירה כוללת גם עובדות – עליו להוכיח את העובדות. הבעת דעה הכוללת עובדות היא "פרסום מעורב" כאשר על המפרסם לשמור על **"הפרדה ברורה בין תיאור העובדות ובין הבעת הדעה על אותן עובדות"**. לענין זה אפנה כבר אל ד"נ 9/77, חברת החשמל לישראל בע"מ נ' הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, פ"ד לב(3) 337 שם נקבע ההלכה לפיה **"עצם הערבוב בין שני מרכיבים אלה עלול לערפל את הכתוב ולאפשר "הגנבת" עובדות בלתי-נכונות משמיות אל תוך הבעת הדעה"**. להרחבה ר' ספרם של חאלד גנאים, מרדכי קרמניצר, בועז שנור, דיני לשון הרע הדן המצוי והדין הרצוי (מהדורה שניה מורחבת התש"ף – 2019, בע"מ 93).

(ג) הפרסומים לא היו, בנסיבות המקרה, בגדר הגנה על חובה חוקית או מוסרית [סעיף 15(2) לחוק]

לחוק] וכן לא הגנה על ענין כשר של הנתבע [סעיף 15(3) לחוק]

- אפילו היה תום לב בפרסומי הנתבע, הרי עדיין לא קמה לו הגנה מכח פעולה המגנה על ענין כשר שלו או על חובה חוקית או מוסרית.

- ואבהיר – המניע לפרסומים היה רצונו של הנתבע להגן על משפחתו שלו ובכך אפשר ויש מקום לדון בשאלה ההגנה "על ענין כשר של הנתבע". ואולם, הפרסומים החלו, המשיכו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

והגיעו למחוזות אחרים לגמרי מההגנה על משפחת הנתבע. ושוב עולה השאלה – מה בין ההגנה על טענה לפיה משפחתו של הנתבע לא הפרה את מגבלות הקורונה לבין אמירה המאשימה את התובעת בחיבה לפדופילים? מה בין הגנה זו להאשמות האחרות שהטיח הנתבע בתובעת? במלוא הכבוד אין בפרסומים אלה דבר המביא להגנת הנתבע, אלא מהותם היא רצון להיפרע מהתובעת תוך הטחת האשמות והכפשות.

(ד) הפרסומים לא היו, בנסיבות המקרה, בגדר ביקורת על יצירה ספרותית או פעולה שנעשתה

בפומבי [סעיף 15(6) לחוק]

- אפילו היה תום לב בפרסומי הנתבע, הרי עדיין לא ניתן לקבל טענה לפיה הפרסומים מוגנים שכן היו ביקורת על פעולה שנעשתה בפומבי, כמשמעות סעיף 15(6) לחוק איסור לשון הרע.
- ההגנה בהתאם לסעיף 15(6) לחוק היא במקרים בהם - "הפרסום היה בקורת על יצירה ספרותית, מדעית, אמנותית או אחרת שהנפגע פרסם או הציג ברבים, או על פעולה שעשה בפומבי, ובמידה שהדבר כרוך בביקורת כזאת – הבעת דעה על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה יצירה או פעולה". גם כאן ייאמר שהפרסומים אמנם הגיעו בעקבות הביקורת של התובעת על הפרת מגבלות הקורונה על ידי משפחתו של הנתבע ואולם, הפרסומים אינם תגובה וביקורת ישירה אלא הם שטף של האשמות והכפשות שאינן רלוונטיות להפרת מגבלות הקורונה.

(ה) הפרסומים לא היו, בנסיבות המקרה, פרסומים שנעשו כדי לגנות או להכחיש לשון הרע

שפורסמה קודם לכן [סעיף 15(10) לחוק]

- אפילו היה תום לב בפרסומי הנתבע, הרי עדיין לא ניתן לקבל טענה לפיה הפרסומים מוגנים שכן נעשו על מנת לגנות או להכחיש לשון הרע שפורסמה קודם לכן. טענה זו מפנה אל סעיף 15(10) לחוק איסור לשון הרע לפיו קמה הגנה למפרסם בתום לב כאשר "הפרסום לא נעשה אלא כדי לגנות או להכחיש לשון הרע שפורסמה קודם לכן".
- אין לקבל טענה זו בשל שניים – ראשית, לא הוכח שטענת התובעת בדבר הפרת מגבלות הקורונה היא לשון הרע שיש לגנותה או להכחיש; שנית ועיקר, אין לקבל את הטענה לפיה אמירות הנתבע נועדו כדי "לגנות או להכחיש לשון הרע" שבפרסומי התובעת – זאת מכיוון שהאמירות המכפישות מצד הנתבע כלל לא היו תגובה להכחשת דברי התובעת, אלא השתלחות כוללת בדבר חיבתה לפדופילים וטענות נוספות. אין מדובר במצב בו התובעת טענה מסויימת ואילו הנתבע טען את היפוכה. בעניינינו, התובעת התייחסה להפרת מגבלות הקורונה ומנגד הנתבע שלח אותה להתחתן עם "בעל קבוע", טען שהיא חובבת פדופילים ועוד כהנה וכהנה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

הערת מעבר – משנקבע כי חלק מאמירות הנתבע עולות כדי הוצאת לשון הרע וכן נקבע שאין לנתבע כל הגנה, יש לפנות ולדון בשאלת הפיצוי לו זכאית התובעת. על כך בפסקאות הבאות.

9. שאלה שלישית מארבע להכרעה בתביעה העיקרית – מה סכום הפיצוי לו זכאית התובעת?

9.1 שני הפרסומים ייחשבו כאירוע אחד לצורך קביעת הפיצוי

(א) לצורך קביעת הפיצוי ביחס למספר פרסומים נקבע בפסיקת בתי המשפט מבחן משולש המתייחס לתוכן הפרסומים, לזמן שחלף בין פרסום לפרסום ולזהות הנמענים. לענין זה ר' בר"ע 2844/20, פלוגית נגד פלוגי (מיום 6/10/2022, השי' נ' סולברג, ד' ברק-ארוז, י' וילנר), שם נקבע המבחן המשולש כך (ההדגשות לא במקור) - "המבחן הראשון בוחן את תוכן הפרסומים, ובפרט אם קיים דמיון ביניהם... המבחן השני בוחן את הזמן שחלף מפרסום לפרסום. ככל שחלף זמן רב יותר, בין פרסום אחד למשנהו, הנטייה תהיה לראות כל אחד מהפרסומים הללו, כפרסום נפרד... מכאן למבחן השלישי אשר בוחן את זהות הנמענים, ביחס לכל אחד מהפרסומים. במסגרת מבחן זה, תיבחן ה'במה' שעל גביה נעשו הפרסומים".

(ב) בעת קביעת הפיצוי לו זכאית התובעת, יש לתת את הדעת לכך שהאמירות המכפישות אמנם נאמרו במסגרת שני פרסומים שונים ואולם עדיין יש לראות בהם כאירוע אחד לצורך הפיצוי. שני הפרסומים נעשו במסגרת האינטרנט והם דומים מבחינה מהותית; שני הפרסומים נעשו בצמידות וביום 9/4/2020; לשני הפרסומים נחשף, ככלל, אותו קהל קוראים. מכאן, ובהתאם למבחן המשולש הנזכר בס"ק 9.1(א) לעיל, יש לראות בכל האמירות שבשני הפרסומים כאירוע אחד.

9.2 קביעת סכום הפיצוי

(א) בעת קביעת סכום הפיצוי נתתי דעתי לכך שהפרסומים כללו אמירות מכפישות כפי שהורחב לעיל; עוד נתתי דעתי לתפוצה הרחבה הפוטנציאלית של הפרסום – כאשר לנתבע היו בעת הרלוונטית כ- 76,000 עוקבים; עוד נתתי דעתי לכך שהפרסומים נעשו בכתב וכן התייחסתי לכך שהנתבע התכוון לפגוע בפרסומיו וכלשונו – "לא ננקום?".

(ב) מנגד התייחסתי בכל זאת לכך שהתובעת היא אשת ציבור אשר מלכתחילה הכניסה עצמה לזירה הציבורית. בנסיבות הענין כאן אין בכך כדי לאיין ולבטל את עוולת הוצאת לשון הרע אך יש בכך כדי להביא בהתחשבות בסכום הפיצוי.

(ג) לאחר ששקלתי כל האמור לעיל, אני מעמיד את סכום הפיצוי לו זכאית התובעת על הסך של 40,000 ₪. סכום זה יישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד הגשת התביעה – 15/3/2021 ועד למועד התשלום בפועל.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

הערת מעבר – משנקבע סכום הפיצוי בגין אמירות לשון הרע, נותר לדון בדרישת הפיצוי של התובעת מכח החוק למניעת הטרדה מינית. על כך בפסקאות הבאות.

10. שאלה רביעית מארבע להכרעה בתביעה העיקרית – כיצד להתייחס לדרישת התובעת לפיצוי

מכח החוק למניעת הטרדה מינית?

10.1 התובעת עותרת לפיצוי בסך של 120,000 ₪ וזאת מכח הוראות החוק למניעת הטרדה מינית. לענין זה קובע סעיף 6(ב) לחוק למניעת הטרדה מינית כי "בית המשפט רשאי לפסוק בשל הטרדה מינית או בשל התנכלות פיצוי שלא יעלה על סך של 120,000 שקלים חדשים ללא הוכחת נזק".

10.2 אינני מקל ראש בטענות התובעת ביחס לאמירות המכפישות ואולם אין באמירות אלה משום הטרדה מינית. הנתבע אכן נקט באמירות מכפישות כלפי התובעת, אך ניתן היה ללמוד מראיות התובעת שהנתבע לא חסך במקרה אחר את שבת לשונו גם מעשרות גברים, אלופים בצה"ל וגם פרקליט המדינה, ור' הטענות כנגד בוגרי קרן וקסנר בסעיף 7.3 (א) לעיל. כך שאין מדובר דווקא בהטרדה מינית המכוונת לתובעת, לכל היותר ניתן לומר שהאמירות כללו התייחסות מגדרית אל התובעת – אך גם אלו לא הגיעו כדי הטרדה מינית.

10.3 כתמיכה לקביעה לפיה אין מדובר באמירות שהן בגדר הטרדה מינית או אפילו "התנכלות", אפנה להגדרות מושגים אלה בחוק למניעת הטרדה מינית.

- הטרדה מינית הוגדרה בסעיף 3(א) לחוק, בין היתר כך:

(א) הטרדה מינית היא כל אחד ממעשים אלה:

- (1) סחיטה באיומים, כמשמעותה בסעיף 428 לחוק העונשין, כאשר המעשה שהאדם נדרש לעשותו הוא בעל אופי מיני;
- (2) מעשים מגונים כמשמעותם בסעיפים 348 ו-349 לחוק העונשין;
- (3) הצעות חוזרות בעלות אופי מיני, המופנות לאדם אשר הראה למטריד כי אינו מעוניין בהצעות האמורות;
- (4) התייחסויות חוזרות המופנות לאדם, המתמקדות במיניותו, כאשר אותו אדם הראה למטריד כי אינו מעוניין בהתייחסויות האמורות;
- (5) התייחסות מבזה או משפילה המופנית לאדם ביחס למינו או למיניותו, לרבות נטייתו המינית;

- "התנכלות" הוגדרה בסעיף 3(ב) לחוק, כך (ההדגשה לא במקור):

"התנכלות היא פגיעה מכל סוג שהוא שמקורה בהטרדה מינית, או בתלונה או בתביעה, שהוגשו על הטרדה מינית"

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

- האמירות שהוטחו בתובעת, לרבות ההתייחסות הנטענת לחיבתה לפדופילים וכן הקריאה לכך שתמצא "בעל קבוע" – לא נכנסות לאף אחת מהגדרות החוק ביחס להטרדה מינית. זאת ועוד כאשר האמירות אינן בגדר הטרדה מינית, הרי ממילא גם לא התקיימו דרישות החוק להגדרת ההתנהלות כ"התנכלות".

10.4 לאור כל האמור לעיל נדחית דרישת התובעת לפיצוי בגין הפרת הוראות החוק למניעת הטרדה מינית.

11. סוף דבר ביחס לתביעה העיקרית

לאור האמור התביעה העיקרית מתקבלת בחלקה. כפי שקבעתי בסעיף 9.2(ג) לעיל, יש לחייב את הנתבע בתשלום הסך של 40,000 ₪. סכום זה יישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום – 15/3/2021 ועד למועד התשלום בפועל. באשר להוצאת המשפט ושכר טרחת עו"ד, אלה ייקבעו בסופו של פסק הדין ולאחר דיון בתביעה שכנגד.

חלק שלישי – דיון והכרעה בתביעה שכנגד (תביעת נתניהו נגד שפיר)

12. כללי

12.1 למען הנוחות ואחידות הקריאה, גם במסגרת התביעה שכנגד תכונה התובעת והנתבעת שכנגד – התובעת; ואילו הנתבע והתובע שכנגד יכונה הנתבע.

12.2 במסגרת התביעה שכנגד יהיה צורך כאמור להכריע בשלוש שאלות עיקריות:

- ראשית, האם הפרסומים שהעלתה התובעת עולים כדי לשון הרע?
- שנית, ככל שהתשובה חיובית והפרסומים הם בגדר לשון הרע, האם לתובעת קמה הגנה כלשהי?
- ככל שהפרסומים הם בגדר לשון הרע ולתובעת לא קמה הגנה, מה סכום הפיצוי בו יש לחייב את התובעת?

התשובות לשאלות אלה וכן שאלות משנה נוספות יובאו בפסקאות הבאות.

13. שאלה ראשונה משלוש להכרעה בתביעה שכנגד – האם הפרסומים שהעלתה התובעת הם בגדר לשון הרע?

13.1 הפרסומים שהעלתה התובעת מכילים אמירות שונות, כאשר רובן אינו מחמיא לנתבע. עם זאת, לא כל האמירות הן בגדר הוצאת לשון הרע. בפסקאות הבאות אבחן האמירות השונות תוך חלוקה לאמירות שבהחלט נכנסות להגדרת לשון הרע ומנגד לאמירות שאינן בגדר לשון הרע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

13.2 אמירות שהן בגדר הוצאת לשון הרע

(א) מתבטל מכספנו - האמירה מתבטל מכספנו היא בגדר הוצאת לשון הרע. ההתבטלות כשלעצמה אינה פסולה ואף אין זה מעלה או מוריד אם הנתבע מתבטל או עובד לפרנסתו. הקושי באמירה היא הביטוי – "מכספנו". ביטוי זה עלול להשפיל אדם, להציגו כמי שמתנהל ונהנה מכספי הציבור, קרי "כספנו" וכמי שצרכיו האישיים והוצאותיו ממומנות על ידי הציבור. לאמירה זו המייחסת לנתבע התנהלות "מכספנו", קרי מכספי המדינה והעם ניתן לצרף גם את ההאשמה לפיה הנתבע 'לקח' את המאבטח שהציבור מממן... לטיול בפוסיקט", קרי למועדון חשפנות.

(ב) גזען – האמירה גזען היא בגדר הוצאת לשון הרע. כינויו של אדם "גזען" עלולה "לבזות אדם בשל מעשים התנהגות או תכונות המיוחסות לו", הכל כמשמעות סעיף 21(2) לחוק איסור לשון הרע.

(ג) מטרידן - האמירה מטרידן היא על הגבול שבין גידוף לבין הוצאת לשון הרע. למען הזהירות אבחן את האמירה זו ככזו שבגדר הוצאת לשון הרע.

13.3 אמירות שאינן בגדר הוצאת לשון הרע

(א) אמירות שהן בגדר גידופים או מילות גנאי

בסעיף 7.2 לעיל הרחבתי ביחס להבחנה שבין גידוף או מילת גנאי לבין הוצאת לשון הרע. הבחנה זו מביאה לכך שחלק מהאמירות שהטיחה התובעת בנתבע אינן אמנם באות לפארו, אך הן לכל היותר בגדר גידוף. בין אלה ניתן למצוא את האמירות הבאות:

- חלאה – המדובר בגידוף, במילה בוטה אך לא בהוצאת לשון הרע;

- שקרן – המילה "שקרן" יכולה להיחשב כהוצאת לשון הרע, ככל שהיא מתייחסת לאמירה ספציפית ולפעול שקר ממוקדת. מנגד, האמירה "שקרן" תיחשב לגידוף, ככל שהיא מתייחסת לתיאור כללי של אדם. ואסביר – במקרה בו אדם מציג עובדה מסוימת או גרסה כלשהי ומנגד טוענים שהעובדות הספציפיות שהוא טוען להם הן שקריות - הרי בהחלט מדובר בהוצאת לשון הרע ופגיעה במושא ההכפשה. מנגד – ככל שהאמירה שקרן היא אמירה כללית, כמו טיפש, או חלאה ואינה מתייחסת לאירוע ספציפי – הרי מדובר בעלבון שאינו יותר מגידוף ומילת גנאי;

- רשע – הביטוי רשע, כמו הביטוי טיפש או ביטוי סתמי כמו "איש רע" הוא בגדר מילת גנאי שאין ספק שאינה נעימה לאדם בו היא מוטחת, אך גם אינה בגדר לשון הרע.

הערת מעבר – משנקבע שחלק מאמירות התובעת הן בגדר הוצאת לשון הרע, יש לפנות ולבחון האם קמה לתובעת הגנה כלשהי. על כך בפסקאות הבאות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

14. שאלה שניה משלוש להכרעה בתביעה שכנגד – האם לתובעת קמה הגנה כלשהי ביחס לשלוש האמירות

המכפישות שבסעיף 13.2 לעיל?

בנסיבות הענין, במקרה הספציפי שלפני ומבלי שיהיה בכך כדי לקבוע דבר ביחס לאמירות או התנהלות שלא תובא להלן – הרי לתובעת קמה הגנת "אמת דיברתי" מכח הדין. הכל כפי שיפורט להלן.

14.1 הגנה ביחס לאמירה הראשונה משלוש – התנהלות הנתבע "מכספנו"

(א) הנתבע ציין שהוא עובד, פעיל ומתפרנס. אמנם לא הוצגו במלואם נתוני ההכנסות של הנתבע או נתונים בדבר מלוא פעילותו ואולם לגופו של ענין אין זה מעניינו של הציבור במה עוסק בנו של ראש הממשלה. החשוב לעניינו אינו מה הן הכנסות הנתבע אלא החשוב הוא, האם הוצאות הנתבע הן אכן "מכספנו" כפי שטענה התובעת.

(ב) הנתבע, שהיה כבן שלושים שנה במועד הרלוונטי לתביעה מתגורר בבית ראש הממשלה ונהנה מהוצאות הבית שהתובעת הדגישה שהם "מכספנו" כלשונה. יודגש שאין כל פסול בכך שאדם מתגורר עם הוריו, בכל גיל שהוא. בכל מקרה – אין זה עניינו של הציבור כיצד הנתבע בוחר לנהל את חייו. הדבר היחיד אותו יש לבחון, הוא האם התובעת נהנית מהגנת "אמת דיברתי" כאשר היא טוענת שהנתבע נהנה מכספי המדינה או כלשונה – "מכספנו".

(ג) במהלך הדיון והחקירה הנגדית עלה בבירור שהוצאות המחיה השוטפות של הנתבע, הוצאות המגורים, האוכל וכיו"ב הן מקופת המדינה.

(ד) כך למשל הובהר שהנתבע התגורר במגורים הממומנים על ידי המדינה במסגרת בית ראש הממשלה וכך נשאל והשיב הנתבע (ע"מ 67, שורות 13-27, ההדגשות לא במקור):

- עו"ד רוזן: **השאלה הבאה, האם היה לך שם חדר משלך? חדר פרטי?**
 העד, מר נתניהו: **כבוד השופט, לא כבוד השופט, כן או לא?**
 עו"ד רוזן: **הוא צועק עלי ויורק עלי, הוא יכול בבקשה להנמיך את, שישאל מה שהוא רוצה.**
 העד, מר נתניהו: **אדוני, היה לך חדר, האם היה לך חדר פרטי במעון ראש הממשלה? זאת השאלה.**
 העד, מר נתניהו: **כן.**
 עו"ד רוזן: **האם שילמת,**
 העד, מר נתניהו: **שעלה הרבה פחות מה-8 מיליון שקלים שגברת סתיו שפיר גנבה ממשלם המיסים.**
 עו"ד רוזן: **האם, שמענו, האם שילמת למדינת ישראל דמי שכירות כלשהם**
עבור אותו חדר?
 עו"ד לנקרי: **אני מתנגד, אל תענה, אני מתנגד לשאלה.**

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

העד, מר נתניהו: למה? למה שאני אשלם?

ובהמשך נשאל והשיב הנתבע כך (ע"מ 68, שורות 7-1, ההדגשות לא במקור):

עו"ד רוזן: האם שילמת למדינת ישראל תשלום אחר, כלשהו, בעבור

השירותים שקיבלת ובכללם מזון, ניקיון, כביסה, עיתונים,

טלפוניה, טלוויזיה, אינטרנט?

כב' הש' ברקאי: תודה רבה, מה התשובה?

העד, מר נתניהו: כמו כל בן משפחה של כל ראש ממשלה מבן גוריון ועד היום וכל

נשיא מאז, לא זוכר מי היה הנשיא הראשון, ועד היום, לא שילמתי

את הדברים האלה, וכל ה-10 שנים לא מגיעים לחלקיק אחוז מה-

8 מיליון שקל שגברת סתיו שפיר גנבה ממשלם המיסים,

ועוד בהמשך נשאל הנתבע ביחס לארוחות היומיומיות שאכל, וכך בע"מ 69 מופיעה השאלה -

עו"ד רוזן: תאשר לי שארוחות שאכלת בתקופה הרלוונטית, החל מארוחות

יומיומיות ועבור בארוחות עם שועי עולם, כגון הנשיא טראמפ

ומזכיר המדינה פומפאו, שולמו ע"י משלם המיסים הישראלי,

נכון?

בעקבות התנגדות ב"כ הנתבע, קבעתי שיש לצמצם השאלה לשאלת השימוש בכספי ציבור ומכאן

"דווקא לגבי ארוחות רשמיות אין צורך להשיב, הכוונה לארוחות עם הנשיא טראמפ או פומפאו

וכיוצא באלה, ודווקא לגבי ארוחות יומיומיות יש להשיב". תשובה לא ניתנה מיד, אלא זו הגיעה

רק לאחר דין ודברים נוסף וכך השיב לבסוף הנתבע ביחס לכך שנהנה ממימון הארוחות

היומיומיות (בע"מ 71-72 לפרוטוקול):

העד, מר נתניהו: בדיוק כמו כל בן משפחה שגר במעון ראש הממשלה של ראש

ממשלה, כל ראש ממשלה מ-48' ועד היום, וכל נשיא מדינה,

שדרך אגב נשיא מדינה זה תפקיד שהוא בכלל סמלי ואין לו שום

משמעות ולא תורם בשום דבר למדינה, כל בני משפחה של נשיא

מדינה מקבל את אותם דברים, שלא לדבר שאפילו רעיות של

נשיאים לשעבר שכבר לא איתנו מקבלות לכל החיים גינון, ונהג

וזה, שכבר הנשיא, הוא כבר נפטר, הוא כבר לא הנשיא, והם

מקבלים לכל החיים, ואין לאף אחד בעיה עם זה.

(ה) מכל האמור לעיל עולה, על פניו, שהנתבע אכן נהנה מכך שהוצאות הדיור, הוצאות האוכל

והמחיה היומיומיים שלו ממומנים מכספי מדינת ישראל. די בכך כדי להקים לתובעת הגנת

"אמת דיברתי" ביחס לטענה בדבר התנהלות הנתבע "מכספנו".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

14.2

הגנה ביחס לאמירה השניה משלוש – גזען

(א) התובעת הציגה שורת טענות התומכות לטעמה בכך שקמה לה הגנת "אמת דיברתי" ביחס לכינוי הנתבע כ"גזען". הטענות התייחסו לקריקטורה אותה פרסם בעבר וכן לאמירות שפרסם. בנסיבות הענין, כאשר בין התובעת לנתבע היה דו שיח בכתב שהביא להליך כאן – הנכון הוא להתייחס לאותו דו שיח ולקבוע האם בפריזמה המצומצמת שלו קמה לתובעת הגנה כלשהי.

(ב) הנתבע לא היסס לכתוב ולפרסם את האמירה "**תמצאי כבר בעל ערבי קבוע שלא יזרוק אותך, תלכי לאיזה כפר תתאסלמי ותעזבי אותנו בשקט**" (ההדגשות לא במקור).

במסגרת כתב ההגנה טען הנתבע שאמירותיו התבססו על כתבה שפורסמה. כנספח לכתב ההגנה שהתייחס לאירועי שנת 2020, צירף הנתבע עותק מפרסום ביום 14/3/2015, כחמש שנים מוקדם יותר במסגרת "פורום הזעקה" במסגרת חדשות רוטר. באותו פרסום משנת 2015 הופיעה התייחסות לאירועים שקדמו לבחירות שנת 2013 – כלומר שבע שנים לפני הפרסומים של שנת 2020. וכך נכתב שבשנת 2013 "**נפוצו ידיעות/שמועות על כך ששפיר מנהלת מערכת יחסים עם מאזן – ערבי בעל תעודת זהות כחולה**". וכך, אירועי שנת 2013 שפורסמו בשנת 2015 הביאו לאמירות הנתבע בשנת 2020.

(ג) בדיקת מכלול הפרסום מביא לכך שהאמירה הקוראת לתובעת להתאסלם, להתחתן עם ערבי ולעזוב בשקט – הן אמירות שביקשו ליצור אווירה שאינה אוהדת לתובעת בשל טענה לקשר עם גבר ערבי. האמירות הגיעו במסגרת רצף של עלבונות בה הקניט הנתבע את התובעת ושאל "**האם את בטוחה לדבר על מוסר**", תיאר אותה כמשתפת פעולה עם חובב פדופילים, אמר שהיא מכוערת מבחוץ, הוסיף שהיא מכוערת מבפנים וסיים באותה הפניה ל"בעל ערבי". כל מכלול הפרסום מלמד על רצון לפגוע ולהעליב, והביטוי "בעל ערבי" הוא חלק ממכלול זה.

העובדה שהנתבע בחר לצרף "בעל ערבי" למכלול העלבונות, לתיאור הכיעור של התובעת מבחוץ והכיעור מבפנים – מלמדת שהוא ראה גם בביטוי "בעל ערבי" כעלבון. אין מדובר בפרט אינפורמטיבי תמים. ההפניה אל "בעל ערבי" הובאה במסגרת שטף העלבונות אליהם התכוון התובע. כאשר הכינוי "ערבי" מופיע כחלק מניסיונות לעלוב בתובעת הרי הדבר תומך בטענת התובעת המייחסת לנתבע גזענות. כך לכל הפחות מחילופי הדברים בסמוך לחג הפסח שנת 2020. לכך גם יצטרף האמור בפסקה הבאה.

(ד) מבחן נכון לבדוק האם אמירה מסוימת היא מפלה, או גזענית, או פוגענית – הוא מבחן ההשוואה, או כפי שאף כונה – "מבחן ההעתקה". בכל הקשור למבחן זה ר' למשל במאמרה של ד"ר אורית קמיר, תגובה: בחזרה אל כשאת אומרת לא – למה את מתכוונת? שפורסם במסגרת אסופת מאמרים "מילים מטרידות, סוגיות בהטרדה מינית מילולית" בעריכת ליאת לבנון ובהוצאת המכון הישראלי לדמוקרטיה (2011). במאמר זה התייחסה ד"ר קמיר דווקא לשאלות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

בדבר הפליית נשים ואולם המבחן שהציעה רלוונטי גם לשאלות הפליה עדתית, וכן לשאלות בדבר הפליה או דעות גזעניות. ד"ר קמיר כתבה כך (ע"מ 351, ההדגשות לא במקור) –

"בהתייחסו לקלות הבלתי נסבלת בה אנו משלימים עם הפלייתן של נשים, הציע פעם כבוד השופט גבריאל בך לא להכריע אם עמדה או התבטאות ג'נדראלית מסויימת מפלה נשים או לא עד אשר נעתיק אותה להקשר עדתי. כך למשל, לפני שנקבע כי הוצאתן של נשים (בשונה מגברים) לפנסיה בגיל 60 הנה 'סבירה', עלינו לשאול את עצמנו כיצד היינו מגיבים לו הוחלה קביעה כזו על בני העדה המרוקאית או התימנית (בשונה מאשכנזים)"

מבחן זה יפה גם לעניינינו. ניטול את האמירה השולחת את התובעת להינשא לבעל ערבי, להתאסלם ולעזוב "אותנו בשקט" ונעתיק אותה להקשר יהודי במדינה אחרת. נשווה לנגד עינינו מדינה זרה שאינה מוגדרת כמדינת העם היהודי, בה חברת פרלמנט פורשת זוכה לאמירות מבנו של מנהיג המדינה המטיח בה תוך כדי ויכוח על מגבלות מגפת הקורונה כאמירות השולחות אותה להתחתן דווקא עם בעל יהודי, לשנות את הדת ולעזוב את כולם בשקט, כך:

"תמצאי כבר בעל יהודי קבוע שלא יזרוק אותך, תלכי לאיזה עיירה, תמירי את דתך ליהדות ותעזבי אותנו בשקט"

באותה מדינה זרה, האמירה הזו היתה עלולה להיחשב כאמירה גזענית. גם אצלנו.

14.3 הגנה ביחס לאמירה השניה משלוש – מטרידן

(א) התובעת הפנתה לתמלול שיחה שניהל הנתבע ברכב של המדינה, אשר הסיע עם נהג עובד מדינה את הנתבע ועוד שני גברים למועדון חשפנות ובחזרה משם. תמלול שיחה המלמד לטעמה על כך שניתן לייחס לנתבע את הכינוי מטרידן. עוד הפנתה התובעת לתגובת בת זוגו בעבר של הנתבע ביחס לאמירות השונות מאותה נסיעה למועדון החשפנות. עוד הפנתה התובעת, למשל, לאמירות של הנתבע ביחס לעיתונאית דנה ויס וכן התייחסה לפרסומים של הנתבע כנגדה (כנגד התובעת) – כאשר לטעמה, כל אלה מלמדים שהנתבע הוא אכן מטרידן.

(ב) זאת ועוד - התובעת גם הפנתה לצו למניעת הטרדה מאיימת שהוצא כנגד הנתבע, צו במסגרתו הורה בית משפט השלום בירושלים לנתבע להסיר פרסומים ("ציוצים") שפרסם וכן מורה לנתבע להימנע מהטרדת אנשים מסוימים, שנזכרו בצו, וזאת למשך שישה חודשים.

(ג) בנסיבות הענין קמה לתובעת הגנה מכח החוק בכל הקשור לכינוי מטרידן. זאת לאור האמור לעיל, לרבות הצו למניעת הטרדה מאיימת. למען הסר ספק, אין בכך כדי לקבוע דבר מעבר לקביעת אותה הגנה קיימת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32745-03-21 שפיר נ' נתניהו

15. שאלה שלישית משלוש להכרעה בתביעה שכנגד – משנקבע שתובעת קמה הגנה בהתאם לחוק איסור

לשון הרע, הרי אין לדון בשאלת הפיצוי

עם הקביעה לפיה אמירות התובעת מוגנות בהתאם לחוק איסור לשון הרע, מתייטר הצורך לדון בשאלת פיצוי הנתבע.

16. סוף דבר ביחס לתביעה שכנגד

לאור האמור לעיל, התביעה שכנגד נדחית. באשר להוצאת המשפט ושכר טרחת עו"ד, אלה ייקבעו בחלק הרביעי להלן.

חלק רביעי – סוף דבר

17. תוצאות התביעה והתביעה שכנגד

- ביחס לתביעה העיקרית – כפי שפורט בחלק השני לפסק הדין - התביעה העיקרית מתקבלת בחלקה. הנתבע אכן עוול בעוולת לשון הרע ויש לחייבו בפיצוי בשל כך. הפיצוי יועמד על סך של 40,000 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 15/3/2021 ועד למועד התשלום בפועל. לצד זאת, אין לחייב את הנתבע בפיצוי מכח החוק למניעת הטרדה מינית.

- ביחס לתביעה שכנגד – כפי שפורט בחלק השלישי לפסק הדין – התביעה שכנגד נדחית.

אשר על כן אני מחייב את הנתבע בתשלום הסך של 40,000 ₪. סכום זה יישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום – 15/3/2021 ועד למועד התשלום בפועל. בנוסף אני מחייב את הנתבע בתשלום הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד בגין התביעה העיקרית בסך של 20,000 ₪ ובגין התביעה שכנגד, למרות היקפה, בסך של 10,000 ₪ בלבד וזאת בשל העובדה שחלק ניכר מעובדות התביעה שכנגד נדונו והוכרעו גם במסגרת התביעה העיקרית. סכומי ההוצאות ושכר טרחת עו"ד יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד פסק דין זה ועד למועד התשלום בפועל.

ניתן היום, ז' ניסן תשפ"ג, 29 מרץ 2023, בהעדר הצדדים.

אביים ברקאי, שופט

